

Tilburg University

Westerschelde

Verschuuren, J.M.

Published in:
Brabants Dagblad

Publication date:
2009

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Verschuuren, J. M. (2009). Westerschelde: Belgen zijn terecht boos op ons. *Brabants Dagblad*, 14.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

WESTERSCHELDE Het ontpolderen van de Hedwigepolder is de best denkbare oplossing

Belgen zijn terecht boos op ons

Nederland komt de afspraken over de Westerschelde niet na. Uiteindelijk moet het kabinet toch besluiten om de Hedwigepolder vol te laten lopen met zeewater.

door Jonathan Verschuuren

Eeuwenlang zijn er al spanningen rond de Westerschelde. Een 200 jaar durende blokkade van de toegang tot de haven van Antwerpen vanaf 1585. Een herhaling hiervan na de Belgische opstand in 1830. Maar ook een reeks van incidenten zelfs nadat de vrije doorgang van schepen via Nederland in het Scheidingsverdrag van 1839 juridisch was gegarandeerd. Na jarenlange onderhandelingen zijn in 2005 diverse verdragen gesloten en is met alle betrokken partijen een ontwikkelingsschets gemaakt. Hierin zijn de toegankelijkheid van Antwerpen, de bescherming van het land tegen overstroming, en verbetering van de natuur met elkaar in evenwicht gebracht door verdieping te koppelen aan 600 hectare natuurontwikkeling waarvan 300 hectare ontpoldering. Zelfs de beide tegenpolen, het Antwerps havenbedrijf en de milieubeweging, waren hierbij betrokken. Dit unieke resultaat biedt werkelijk een perspectief voor het behoud van dit bijzondere natuurgebied op de lange termijn waarvan het belang zowel Europees als internationaal erkend is. Helaas loopt de uitvoering van dit akkoord stroef. Het is begrijpelijk dat de Belgen daar boos over zijn. In april besloot het kabinet om, in elk geval voorlopig, niet over te gaan tot uitvoering van het geplande natuurontwikkelingsproject - de ontpoldering van de Hedwigepolder - vanwege het ontbreken van maatschappelijk draagvlak in Zeeland.

De Hedwigepolder met Saeftinghe en de Westerschelde

foto Camile Schelstraete

Het kabinet gaat wel tot ontpoldering over als blijkt dat 'de buitendijkse alternatieven op onoverkomelijke juridische bezwaren stuiten in het kader van de EU-regelgeving'. Dat het ook anders kan la-

Belgen geven zelf goede voorbeeld met verplaatsen van dijken

ten de voortvarende Belgen zien: aan de andere kant van de grens wordt al volop uitvoering gegeven aan het landinwaarts verplaatsen van dijken om zo de rivier meer ruimte te geven. In Nederland wordt dus niet ont-

polderd en tegelijk heeft de Raad van State nu in een voorlopige uitspraak ook een rem gezet op de verdiepingswerkzaamheden. Kort gezegd vindt de rechter dat het feit dat dit gebied in een zeer slechte staat verkeert noopt tot extra zorgvuldigheid. De rechter wijst terecht op een aantal onzekerheden. Zo is de Westerschelde een dynamisch ecosysteem waarvan moeilijk is te voorspellen hoe het zal reageren op menselijke ingrepen. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft een methode ontwikkeld waarmee naar behoefte op diverse plekken in de Westerschelde ontgraven bagger wordt gestort waardoor afkalven van platen kan worden tegengegaan. Dit 'flexibel storten' is echter een experimenteel systeem waarvan onzeker is of

het inderdaad dat effect heeft. Onheilspekkend is ook de conclusie uit de milieu-effectrapportage dat er geen garantie is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast, gezien

Ontpolderen is essentieel om dit natuurgebied van grote allure te herstellen

de complexiteit van de situatie. Dit ook mede gezien de slechte staat van instandhouding. In zo'n situatie mag geen vergunning worden verleend tenzij een beroep kan worden gedaan op dwingende redenen van groot

openbaar belang. Hierbij moet tevens worden aangetoond dat er geen alternatieven zijn en zijn compensatiemaatregelen nodig. Het is onbegrijpelijk dat het kabinet deze voor de hand liggende ontsnappingsclausule uit de Habitatrichtlijn om de Westerschelde toch uit te diepen niet heeft gevolgd.

Wat nodig is, is een nieuw besluit dat wel deze ontsnappingsroute volgt, zodat de afspraken met de Belgen toch kunnen worden nagekomen. Het lijkt mij duidelijk dat het economisch belang van de haven van Antwerpen en de verhouding tussen Nederland en België (mede in het licht van de diverse verdragen over de Westerschelde) dwingend genoeg is en alternatieven niet voorhanden zijn. Dit betekent vervolgens dat opnieuw de kwestie van de compensatie komt bovendrijven, en dus dat er robuuste natuurontwikkeling moet plaatsvinden om het gebied weer in een gunstige staat te krijgen. Het uitstekende advies van de commissie-Nijpels, die in opdracht van het kabinet begin dit jaar diverse natuurontwikkelingslocaties onderzocht, laat duidelijk zien dat ontpolderen van de Hedwigepolder de best denkbare maatregel is. De sleutel van de verdieping ligt bij de ontpoldering, dat wordt ook onderschreven door de Europese Commissie. Ontpolderen is essentieel om dit natuurgebied van internationale allure weer te herstellen en ruimte te bieden voor een verdere verdieping van de vaarweg naar de haven van Antwerpen. De Belgen zijn terecht boos. Maar het voorstel dat zij doen om dan maar via een noodwet de Europese wetgeving te omzeilen is juridisch minstens zo risicovol als de weg die Nederland koos. De oplossing ligt besloten in de Europese Habitatrichtlijn zelf. Ontpoldering is dan onontkoombaar.

Jonathan Verschuuren is hoogleraar aan de faculteit rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Tilburg